

Michaela Spurná

Kurikulum. Národní kurikulum a vzdělávací standards.

Školský systém v České republice. Výsledky a efekty vzdělávání.

Kurikulum

❖ Kurikulum v užším pojetí:

- program výuky
- **obsah vzdělávání**

❖ Kurikulum v širším pojetí:

- veškerá zkušenost, kterou žáci získávají ve škole a v aktivitách se školou souvisejících (prostřednictvím školního klimatu)
- veškeré učení, jež probíhá ve škole, a to jak plánované, tak neplánované učení.
- výběr z kultury společnosti

Kurikulum není statický fenomén, nýbrž dynamický proces.

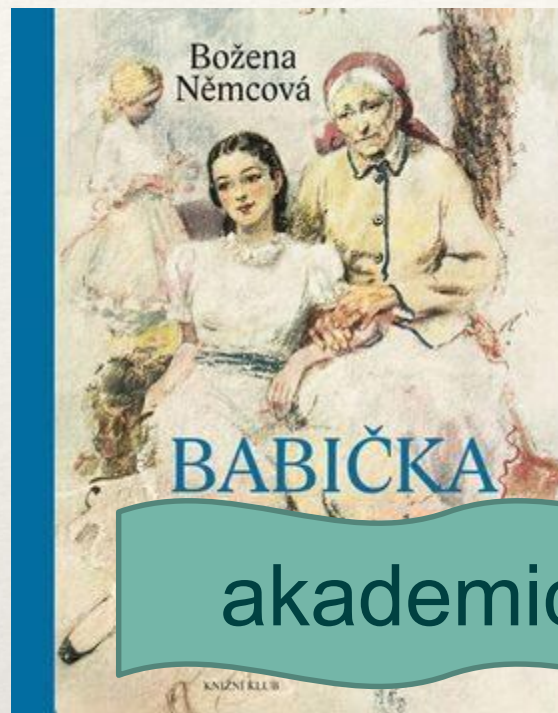
Filozofické teorie kurikula

- ❖ **K čemu nám je školní vzdělávání? (filozofické pojetí kurikula – filozofie výchovy)**
- ❖ Dva základní přístupy:
  - *Zprostředkující model kurikula* (cíle a jejich dosahování)
  - *Vstřícný model kurikula* (žák a jeho dispozice, zkušenostní model)
  - Reakcí na oba je – interakční model (konstrukce obsahu dle dispozic)

Proč – co – jak – koho – kdy – kde vyučovat? Obecné koncepce kurikula

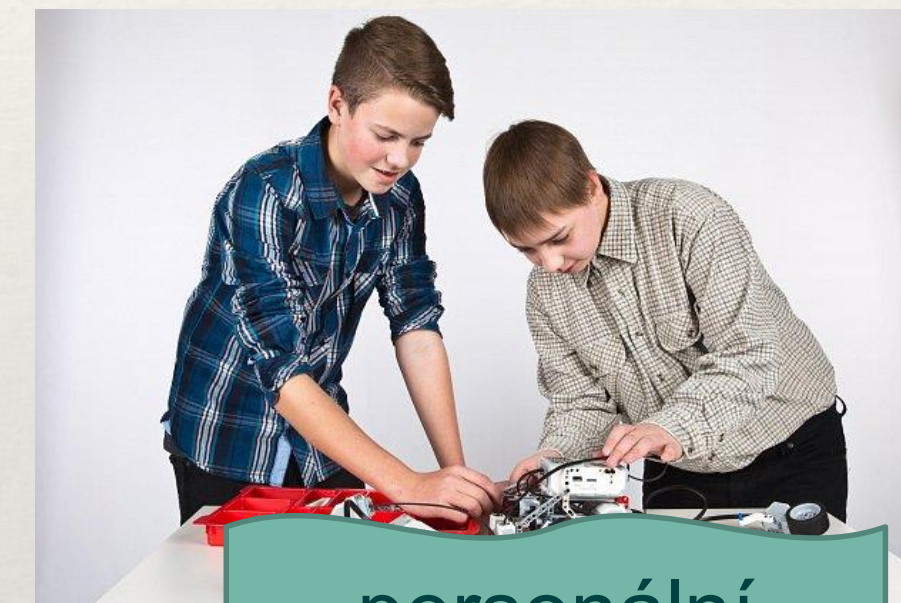
<https://www.ped.muni.cz/weduresearch/publikace/pvtp12.pdf>

akademická

aktivistická

personální

polytechnická

esencialistická

Vědní disciplíny o kurikulu: oborové didaktiky

- Otázka, co je tázáním se po tom, jaké oborové obsahy mají být vybrány s ohledem na výše zmíněné cíle.
- Znat obsah didakticky v Shulmanově pojetí znamená rozumět procesu jeho utváření a přetváření uvnitř komunikace ve výuce
- ❖ *V čem se liší tyto dvě lekce?*
- ❖ <https://www.youtube.com/watch?v=Lx64cq0HeXY>
- ❖ http://clanky.rvp.cz/clanek/c/g/11063/VIRTUALNI-HOSPITACE---FYZIKA-MAGNETICKE-POLE-VODICE-S-PROUDEM.html/#video_hospitace

Formy kurikula

Tab. 6.2 Formy existence obsahu vzdělávání

	Formy	Produkty
(A)	koncepční forma (koncepce, vize, plány aj. toho, co má být ve školách obsahem vzdělávání)	dokumenty školské politiky, formulace národních priorit vzdělávání, koncepce různých zájmových skupin
↓		
(B)	projektová forma (konkrétně plánované projekty obsahu vzdělávání)	vzdělávací programy, učební plány a osnovy (škol, předmětů), učebnice, standardy vzdělávání aj.
↓		
(C)	realizační forma (obsah vzdělávání prezentovaný subjektům edukace)	konkrétní akty realizace učiva učiteli či výukovými médii
↓		
(D)	rezultátová forma (obsah vzdělání percipovaný subjekty edukace)	vzdělávací výsledky („osvojené učivo“)
↓		
(E)	efektová forma (obsah vzdělání fungující na straně subjektů edukace)	efekty obsahu vzdělávání v profesní kariéře lidí, jejich politických aj. postojích apod.

Úrovně kurikula

NÁRODNÍ KURIKULUM

Národní kurikulum

- ❖ Evropská vzdělávací politika:
- ❖ - EU: stanovuje cíle a principy vzdělávací politiky, nikoliv konkrétní kurikulum
<https://pages.pedf.cuni.cz/uvrv/nadnarodni-trendy/>
- ❖ **Lisabonský proces**
- ❖ - viz *Vzdělávání a odborná příprava v Evropě*
- ❖ - Evropské radě v r. 2000
- ❖ - Cíl: Evropa by se měla "stát nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomikou na světě, která čerpá ze znalostí a dovedností a je schopna nepřetržitého hospodářského růstu při současném dosažení většího množství lepších pracovních příležitostí a větší sociální soudržnosti".

<https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/76/LISABONSKY-PROCES---VZDELAVANI-A-ODBORNA-PRIPRAVA-V-EVROPE-DO-ROKU-2010.html/>

Národní kurikulum

❖ Boloňský proces

- ❖ 1999 se v Boloni sešli ministři školství z evropských zemí, aby podepsali deklaraci o vytvoření Evropského prostoru **vysokoškolského vzdělávání** do roku 2010, tzv. Boloňskou deklaraci.
- ❖ Hlavním cílem Boloňského procesu je vytvořit a rozvíjet Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání .
- ❖ Cílem Boloňského procesu je zachovat diverzitu národních systémů (a jednotlivých vysokých škol) a zvýšit jejich vzájemnou prostupnost, ať už v rámci mezinárodní mobility studentů a akademiků nebo v rámci uznávání akademického vzdělání a kvalifikace získaných v ostatních zemích.
- ❖ Hlavní prvky Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA)
  - Třístupňové strukturované studium (rozdělení studia na tři cykly: bakalářský, magisterský a doktorský)
  - Kreditový systém ECTS (The European Credit Transfer and Accumulation System)
  - Mobilita

Národní kurikulum

Národní úroveň: koncepční dokumenty

Bílá kniha (2001)

- ❖ *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice*
  - ❖ Formuje vládní strategii v oblasti vzdělávání.
  - ❖ Strategie odráží celospolečenské zájmy a dává konkrétní podněty k práci škol.

<https://www.msmt.cz/dokumenty/bila-kniha-narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-formuje-vladni-strategii-v-oblasti-vzdelavani-strategie-odrazi-celospolecenske-zajmy-a-dava-konkretni-podnety-k-praci-skol>

Strategie 2030+ (2020)

- ❖ *Úkolem Strategie 2030+ je jasně stanovit směr rozvoje školství a priority investic na dalších deset let.*

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>

Národní kurikulum

- ❖ Vzdělávací programy: Rámcové vzdělávací programy
- ❖ Standardy pro základní vzdělávání

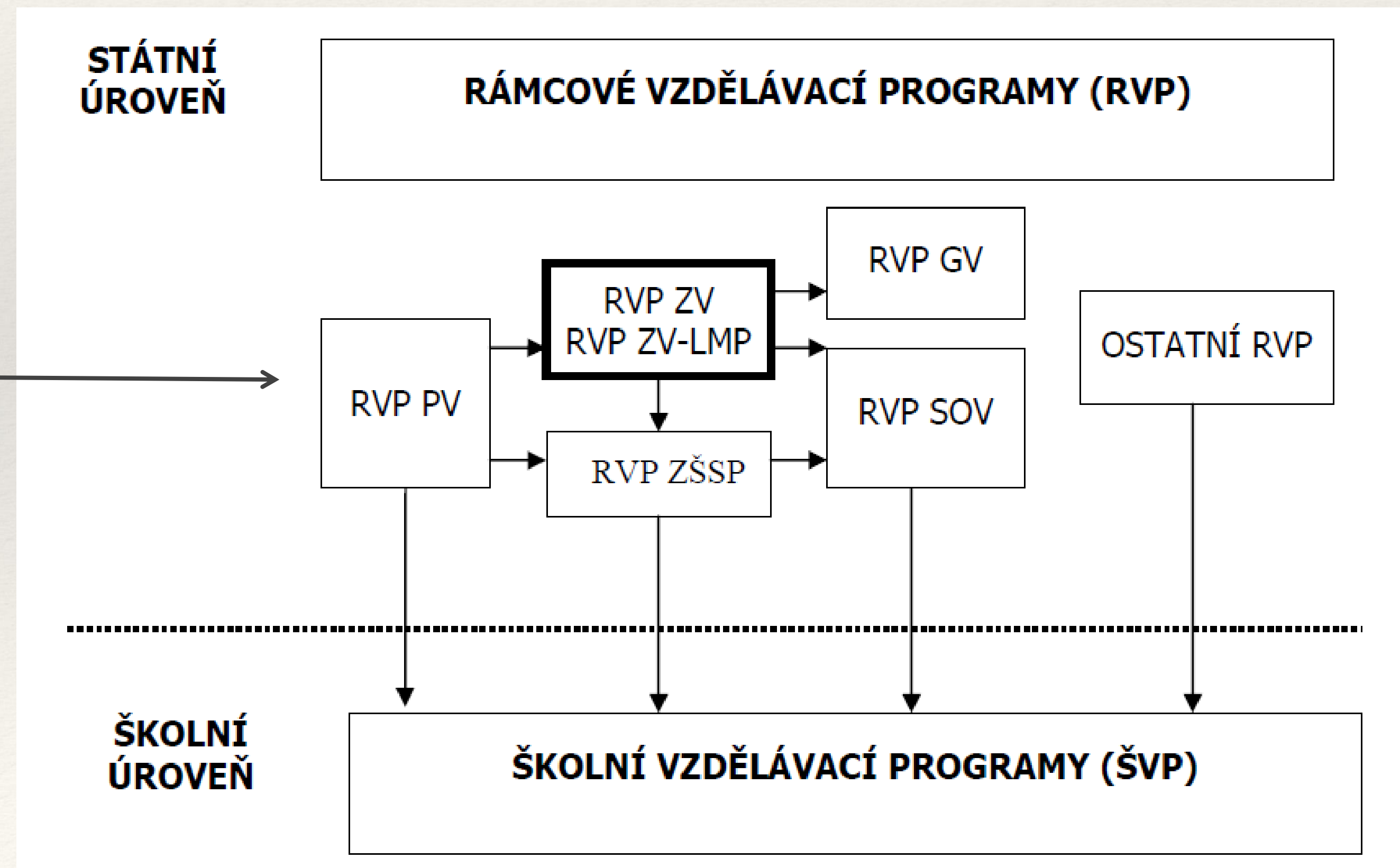
Národní kurikulum

Kurikulární reforma v roce 2004

- ❖ **Vzdělávací programy:**
Rámcové vzdělávací programy
- ❖ **Standardy pro základní vzdělávání**

zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon) – **před novelizací**

Národní ústav pro vzdělávání (NPI) ČR
<http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-zakladni-vzdelavani>
<https://www.npi.cz/>

Národní kurikulum

Kurikulární reforma v roce 2004

❖ Standardy pro základní vzdělávání

Národní ústav pro vzdělávání (NPI) ČR

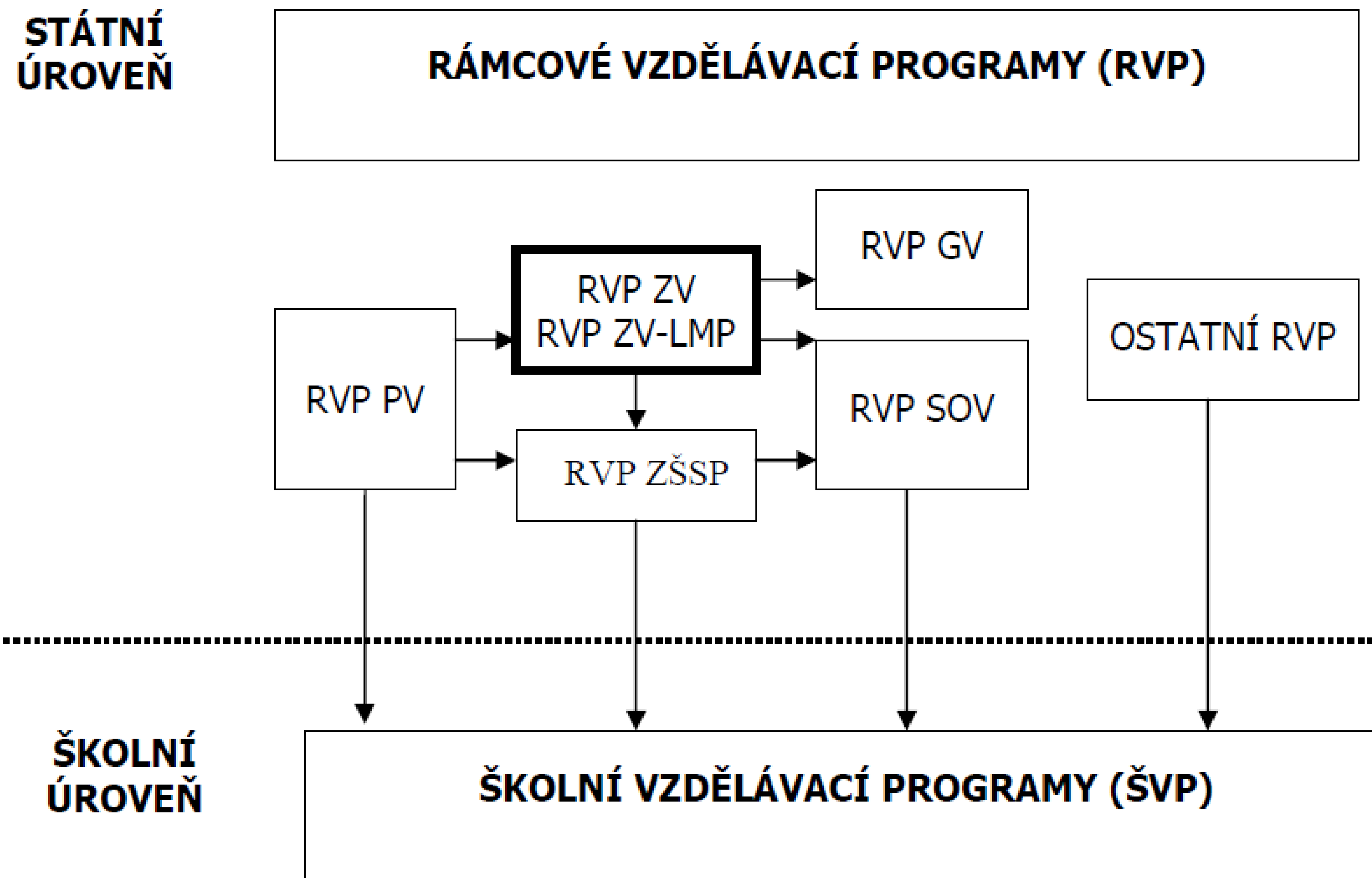

Standardy pro základní vzdělávání představují minimální cílové požadavky na vzdělávání. Smyslem standardů je účinně napomáhat především školám a učitelům při naplňování cílů vzdělávání stanovených v RVP ZV.

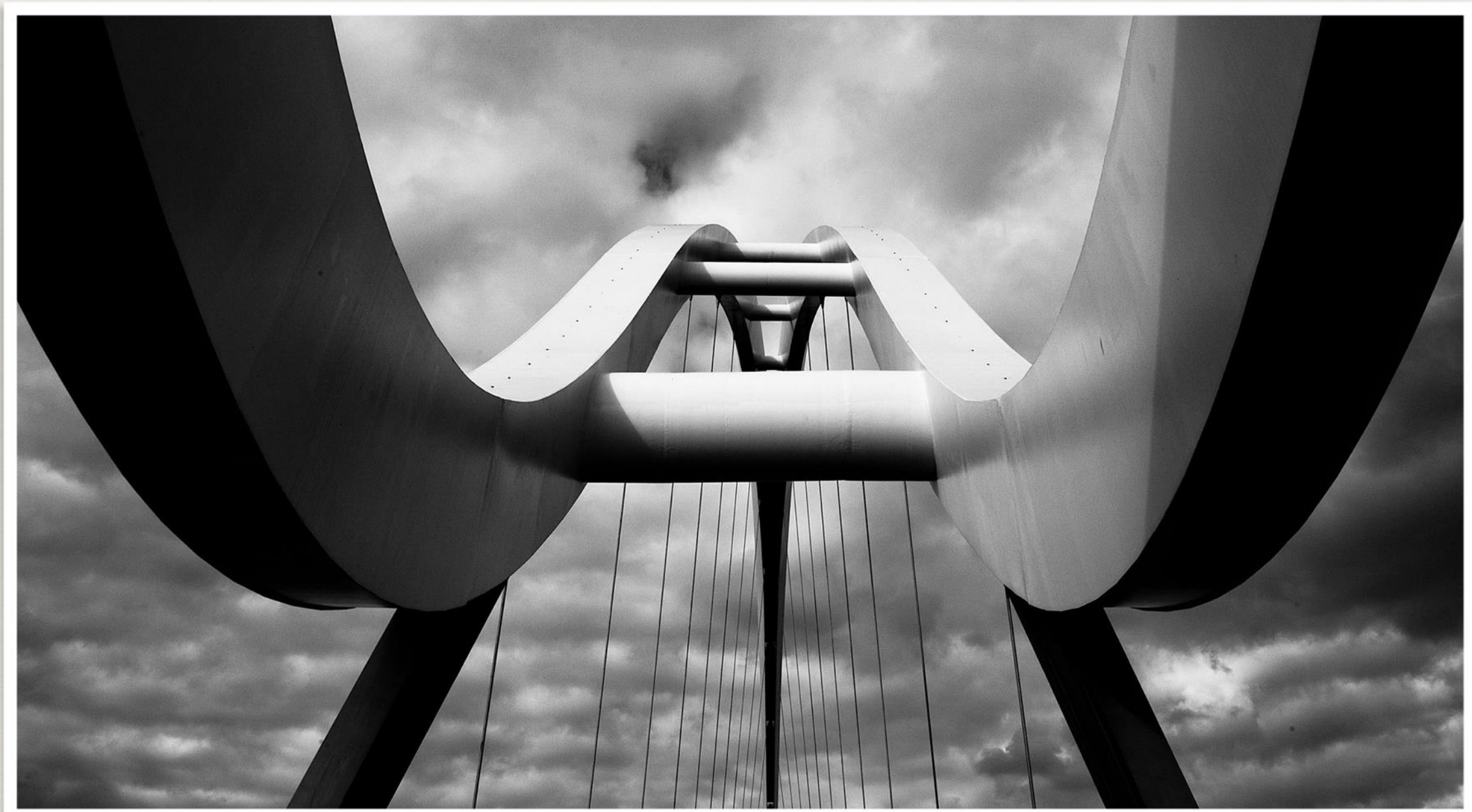
Standardy vycházejí z očekávaných výstupů vzdělávacích oborů stanovených v RVP ZV. Tyto výstupy dále pomocí indikátorů konkretizují a doplňují o ukázky ilustrativních úloh. Očekávané výstupy vymezují předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo na konci 3., 5. a 9. ročníku.

[Matematika](#)

Dvouúrovňové, dvoustupňové kurikulum

Formy	Produkty
koncepční forma (koncepce, vize, plány aj. toho, co má být ve školách obsahem vzdělávání)	dokumenty školské politiky, formulace národních priorit vzdělávání, koncepce různých zájmových skupin
projektová forma (konkrétně plánované projekty obsahu vzdělávání)	vzdělávací programy, učební plány a osnovy (škol, předmětů), učebnice, standardy vzdělávání aj.
realizační forma (obsah vzdělávání prezentovaný subjektům edukace)	konkrétní akty realizace učiva učiteli či výukovými médii
rezultátová forma (obsah vzdělání percipovaný subjekty edukace)	vzdělávací výsledky („osvojené učivo“)
efektivní forma (obsah vzdělání fungující na straně subjektů edukace)	efekty obsahu vzdělávání v profesní kariéře lidí, jejich politických aj. postojích apod.

Školní kurikulum

Školní vzdělávací programy (ŠVP)

- je zpracováván v souladu s RVP ZV
- zajišťuje rovnoprávný přístup k základnímu vzdělávání pro všechny žáky
  - je zpracován tak, aby umožňoval učitelům rozvíjet tvořivý styl práce
  - .....

Co se řeší v RVP a ŠVP?

<http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-zakladni-vzdelavani>

Pojetí vzdělávání, vzdělávací oblasti,
klíčové kompetence, průřezová témata,

REVIZE A REVIZE

<http://www.nuv.cz/t/rrvp>

---

zdroje

- Průcha, J. (2013). *Moderní pedagogika*. Praha: Portál. **Kapitola 6: Kurikulum: obsah školní edukace, s. 235-268.**

Výsledky a efekty vzdělávání.

	Formy	Produkty
(A)	koncepční forma (koncepce, vize, plány aj. toho, co má být ve školách obsahem vzdělávání)	dokumenty školské politiky, formulace národních priorit vzdělávání, koncepce různých zájmových skupin
↓		
(B)	projektová forma (konkrétně plánované projekty obsahu vzdělávání)	vzdělávací programy, učební plány a osnovy (škol, předmětů), učebnice, standardy vzdělávání aj.
↓		
(C)	realizační forma (obsah vzdělávání prezentovaný subjektům edukace)	konkrétní akty realizace učiva učiteli či výukovými médii
↓		
(D)	rezultátová forma (obsah vzdělání percipovaný subjekty edukace)	vzdělávací výsledky („osvojené učivo“)
↓		
(E)	efektová forma (obsah vzdělání fungující na straně subjektů edukace)	efekty obsahu vzdělávání v profesní kariéře lidí, jejich politických aj. postojích apod.

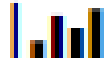

Výstupy školní edukace

A) výsledky

- charakteristiky bezprostředních změn, které vznikají na straně vzdělávajících se subjektů (znalosti, dovednosti, zájmy, hodnotová orientace, předsudky...)

B) efekty

- důsledky vyvolané působením výsledků edukace (např. začlenění do profesní skupiny, uplatnění absolventů na trhu práce)
- mají dlouhodobý charakter
- lze je obtížněji měřit

Rok přihlášení	Přihlášených	Přijatých	% Úspěšnost	 Nezaměstnaných*
2015	3867	1739	 45%	3,4% **
2014	4851	1861	 38%	**
2013	5154	2695	 52%	5,4% **
2012	5464	2159	 40%	3,1% **
2011	5878	2627	 45%	4,4%
2010	5008	2521	 50%	3,1%
2009	4725	2411	 51%	1,5%

Výstupy školní edukace

Pedagogická evaluace

- pedagogická disciplína zabývá zejména metodami, kterými lze kvalitu a efektivitu vzdělávání objektivně hodnotit, měřit a porovnávat
- evaluace vzdělávacích výsledků: srovnávání vědomostí a dovedností žáků

Hodnocení probíhá ve vzdělávacích systémech na několika úrovních:

- na úrovni systému
  - na úrovni školy
  - na úrovni ředitele
  - na úrovni učitele
  - na úrovni žáka

Hodnocení standardizovaným testem

Národní úroveň

<https://cermat.cz/>

Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání

<https://www.idnes.cz/zpravy/test-vseobecnych-znalosti-9-trida.St121>

<https://www.idnes.cz/zpravy/test-vseobecnych-znalosti-5-trida.St109>

Mezinárodní úroveň

https://www.google.com/search?rlz=1C1EJFA_enCZ786CZ786&sxsr=ALeKk03_MaXReIGnMDeMBOtbYR4bBzHvnw%3A1607445735317&ei=56zPX8b2EoqSaNyjiNAH&q=plo%C5%A1n%C3%A9+testov%C3%A1n%C3%AD+%C5%BE%C3%A1k%C5%AF&oq=plo%C5%A1n%C3%A9+testov%C3%A1n%C3%AD+%C5%BE%C3%A1k%C5%AF&gs_lcp=CgZwc3ktYWIQAzICCAA6BAgjECc6BggAEBYQHIDxHIjUI2C7JWgAcAB4AIABgwGIAZcEkgEDMi4zmAEAoAEBqgEHZ3dzLXdpesABAQ&sclient=psy-ab&ved=0ahUKEwiGhrKA6r7tAhUKCRoKHdwRAnoQ4dUDCA0&uact=5

Hodnocení standardizovaným testem

Mezinárodní úroveň

[PISA](#)

[TALIS](#)

[TIMSS](#)

[ICILS](#)

[PIRLS](#)

[ICCS \(CIVED\)](#)

<https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-spoluprace/OECD/OECD-uvod>

<https://www.csicr.cz/Prave-menu/Mezinarodni-spoluprace/IEA/IEA-uvod>

Česká republika se do těchto šetření pravidelně zapojuje, v současnosti je ČR zapojena do šetření TIMSS a PIRLS.

---

zdroje

- Průcha, J. (2013). *Moderní pedagogika*. Praha: Portál. **Kapitola 9: Výsledky a efekty školní edukace, s. 355-365; 373-379.**

Školský systém v České republice.

Je propojený komplex škol a školských zařízení, které zajišťují **formální vzdělávání.**

Patří sem vzdělávací instituce předškolního, základního, středního a vyššího odborného školství, instituce speciálního školství a instituce poskytující služby školským zařízením – poradenská zařízení, školní knihovny, ubytovací zařízení, ZUŠ a jazykové školy.

Je členěn na druhy škol, dvě klasifikační kritéria: 1. věk vzdělávajících se subjektů 2. úroveň vzdělávání

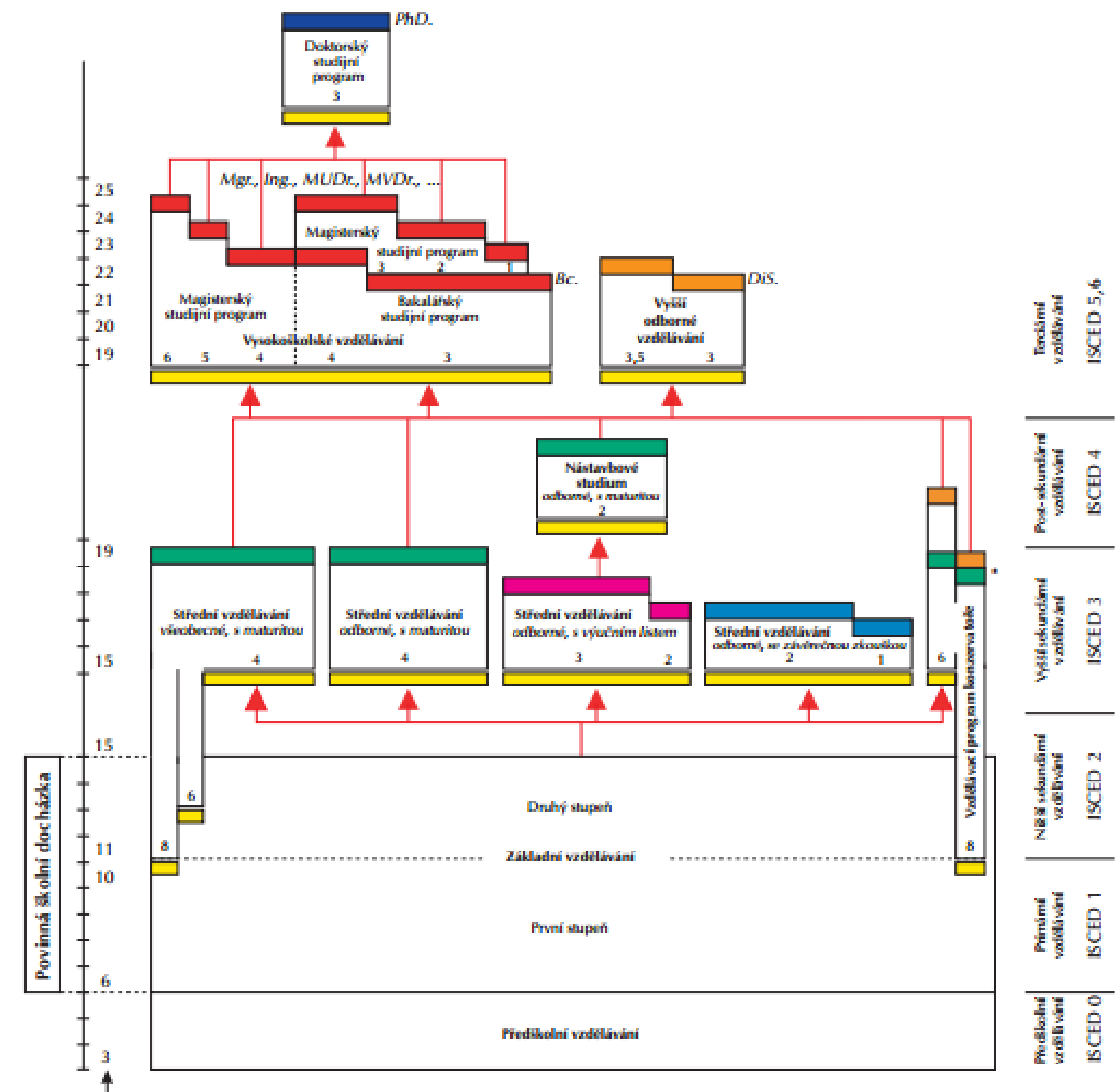

ISCED 97

International Standard Classification of Education

- ❖ Kdo – český statistický úřad, národní vzdělávací politika, výzkumníci
- ❖ https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011
- ❖ <http://www.nuv.cz/isced>
- ❖ Proč – srovnávací výzkumy, studie
- ❖ Jak – metodika https://www.czso.cz/csu/czso/metodika_mezinarodni_klasifikace
- ❖ OECD manual - <https://www.oecd.org/education/isced-2011-operational-manual>
- ❖ UNESCO - <http://uis.unesco.org/en/isced-mappings>
- ❖ Evropská komise - https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/the_structure_of_the_european_education

Schéma vzdělávacího systému České republiky

---

zdroje

- Průcha, J. (2013). *Moderní pedagogika*. Praha: Portál. **Kapitola 10: Škola: instituce pro řízenou edukaci, s. 387-402.**

DĚKUJI ZA POZORNOST

A KRÁSNÉ VÁNOCE